

Nro. 19.

A FELS. R. TSASZARNAK ÉS A KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBÖL.

*Költ Bétsben Kedden Septembernek 3-ik napján,
1799-ik esztendőben.*

Hadi Történetek.

A' *Novi* alatt Aug. 15-ikénn történt véres ütközetről már két vérsenn közlöttünk *Extrablatt*t olvasóinkkal, u. m. a' 16 dik és 18-dik darab *Ujjságaink'* elejénn. Az utolsóból ki maradtanak még a' közelébbi alkalmatossággal némely nevezetes környülállások, mellyre nézve most azokat is öszsze tarlózván, a' Fő Hadi Cancelláriától ki-adatott tudósításból, ide nyomtatjuk: —

A' Cs. Királyi seregek' vesztésének megírása után, mint a' 18 dik *M. Kurir* 277 dik lapjának alsó soraiban olvastatott, ilyen jegyzések következnek a' Fő Hadi Cancellária' tudósításá-

ban: — „A' Kurirnak (t. i. Kapitány *Lungnak*) a tábortól való el-indulásakor, az *Orosz* seregnek kü- lömb külömbtsoportjaitól még nem gyűltenek vólt egézfzen özfze a' tsata után az ő veztéseikről való tudósítások: hanem, az ő sebellek között vagon *Orosz* Császári Generál *Tschuparowis*.

„A' vitéz magok-viseletjekért 's-bóltis vezérlé- sekért név szerént fel-jegyezettettek között vagy- nak, *Kray*, *Bellegarde*, *Ott* Generálisokonn, 's- feles számu Stáb- és Fő- tisztekenn kívül, *Dobay* és *Kees* Májorok, *Poszrehovsky* és *B. Revay*, Obersterek, *Hertelendy* Oberllieutenánt, Kapi- tány *Rakovszky*, és fok mások.

Az ellenségnek hátrálását *Génua* felé Aug. 16-dikára virradó éjjel a' Gen. St. Cyr Divisio- ja fedezte, a' mely is e'-végre egyéb bértzekenn kívül, a' *Novitól Gavi* felé menő Ország-útak fe- lett lévő halmokat foglalta volt el.

„Mikór Gen. *Karaczay*, ki is a' vezérlése alatt lévő tsoporttal a' tsata után leg utóbbszor küldtetett volt ki az ellenség' üzésére, a' tábor- hoz visszra érkezett, már 36 ágyuk és 100 mu- nitziós szekerek kerültek volt a' miénk' ke- zére.

„Így végződék (ezek az *Extrablatt*nak tu- lajdon-képpen való ki-fejezései) ez a' leg jobbkori reggeli 3 orától fogva leg később estvéig mind két Fél' seregeitől leg ritkább bátorsággal foly- tattatott tsata, a' melynek a' Cs. Királyi és *Orosz* Császári seregek' fényes ditsóffégére vált ki-menetelének nagy betse, maga-magában is ki- tündöklik, mihelyett az eddig elő-hozatott kör- nyülállásokon kívül még az is meg-fontoltatik, hogy: az *Aosta*' környékeinn meg-fzállva lévő F. M. Lientenánt *Gr. Hadik* táborának fő hadi- szállásáról érkezett tudósítások szerént, az ellen- ség, a' kinek az ő *Helvétziai* hadi munkái is özfze- köttetve vóltak a' *Novinál* folyt történetekkel, Aug. 14-dikénn, minekutánna a' *Helvétus* pas- u- sokonn a' miénk' az ő *Roswaldi* fekvésekből

ki-nyomta volna, az után *Felső Valésidban* is három oldalról egyfzersmind, nálloknál nagyobb erővel, reájok ütött, és a' posztok' oltalmazására ki-osztatva lévő tsoportjainkat, a' melyek minden helyekenn leg vakmerőbben ellent-állot-tanak, a' maga lokasága által vízfíza nyomta, az után *Strauch Oberstertis, Ponte Tereza* felé, *Princz Rohan Victor Oberstert* pedig, a' *Simplon-hegy-ről Vargó'* felé, magokat vízfíza vonni, kénz-e-ritette.

„Mind ezekhez képpeft táboraink' fő vezére *Feldmarschall Gróf Suwarow*, hogy a' további történetekhez képpeft, annál bizonyosabb Csujál-kalmasabb rendeléseket tehessen, 's-azokat te-lyesíttethesse is, jónak találta *Novi* mellől a' ma-ga táborával 19-dikben *St. Felicianához* (v. *Felisanhoz*) menni, és innét 20-dikban útját *Asti* felé tovább folytatni, *B. Kray* Fegyvertármes-tert pedig, a' feregnek egy részével (a' Pó vi-zóna kérelztül) *Vigevanó* felé rendelni, hogy a' körülállások szerént, vagy *Vargó'* vagy *Ponte Tereza'* környékeire, vigyen segítséget.“

* * *

Ahoz továbbá, a' mit a' közelébbi Újjságunk-ban a' feljebb említett *Extrablattból*, a' *Károly Fő Hertzeg'* táboránál Aug. 14-dikénn, 16 és 17-di-kénn folyt dolgokról irtunk, tegyük ide még most azt is ugyan azon *Extrablattból*, hogy: az ellenségnek *Gen. Jelachich* és *Gen. Eötvös* ellen a' mi bal szárnyunkonn tett próbái, arra adta-nak ő Fő Hertzegségének alkalmatosságot, hogy 17-dikben a' maga táborával *Dettingennél* az *Aar* vizénn (jobb szárnyunknál) keresztül menni meg-határozza: hanem a' viznek meg-áradása, és a' hid-tínlálásnak a' viz' árja által való meg-aka-dályoztatódása, az által-menetelt ezenn a' na-ponn meg-gátolván: így küldött-el azonközben az ő Fő Hertzegsége' parantsolatjára *Gen. Hotze*

9 Batalionokat, bal szárnyunkhoz a' *Linth'* vize felé *Uoznach*hoz.

* * *

Mitsoda következése lett légyen az ólta a Gen. *Hotze'* serege meg-mozdulásának, márigy olvalluk rövidenn a' *Bétsi* Ud. Ujjságban: — „A' mint *Károly* ő Királyi Fő Hertzegsége a' fő hadi szállásról Aug. 22-dikénn írja, F. M. Lieuténánt *Hooze*, azon elibe adatott már tudva lévő rendelés szerént, hogy rész szerént az ellenség' előnyomulásának meg-gátolására, rész szerént az ellenségnek meg-támadására, néhány Regementek *Cücholsj* / *Cönnak*, Uj-dikénn a' maga Avangardájával a' *Linth'* vizénn kereztül ment, és az ellenség magát onnét, a' nélkül hogy tsatázásba elegyedett volna, visszavonta.“

* * *

Aug. 18 dikánn és 19-dikénn a' *Rénus* jobb partján fekvő Gen. *Kienmayer* is, meg-támadtattott a' Frantzia Gen. *Bajoul'* vezérlése alatt egy igen nagy számú ellenségés sereg által, hanem telyességgel mindenhalzen nélkül. — „*Zell* várossánál (*Strasburg*tól 3 ora távolságra) nevezetesen, a' *Mészáros* Huszár Regementje béli Kapitány *Jobbágy*, 's-véie együtt *Demel* és *Falatkay* Hadnagyok, különböztették meg magokat, a' kik nem tsak hogy ezen polztjokat meg oltalmazták, hanem az ellenséget néhány versben vesztéssel visszavonta is verték. — „A' mi vesztésünk nem vólt feles: és több hadi fogjok estek az ő kezeikre“ (Ez a' tudósítás is az *Udvari Ujjság*ban a' *Bétsi* Fő Hadi Cancelláriáról adatott-ki.)

*

Nagy Britannia.

Már sokat irtak e' külfő levelek, egy *Philippeaux* nevű Frantzia Emigrans Indzsinér - *Obers*terről, a' ki is *Bonaparte* Generalissal, gyermek-

korokban, a' Párisi Királyi Kadétok' Academiájában, együtt tanult, egy szobában lakott, sőt véle egy ágyban hált. véle örökké ellenkező gondolkodású volt, t. i. a' Royálistus' barátja, tőlle azonban elmésségére nevezé igen betűle-tett. Ez a' *Philippeaux* az alatt holt-meg, nevezetes történetekkel telyes élete után, *Aere* vároffában *Asiában*, míg azt Gen. *Bonaparte* kívülről offromolta. A' *Londoni* Udv. Újságban így adatnak elő az ő élete-béli vilzontagfágok:

„*Philippeaux*, a' ki a' Frantzia orizági fogházakból már több ízben el-izökött volt, még pedig úgy, hogy egy alkalmatossággal, az ő megfententiziatása lizerent való halála oraja előtt tflak kevéssel menekedett-ki a' fogházból, 1796 ban ismét *Párisba* ment oly tzállal, hogy *Sir Sydney Smithet*, az ő *Wright* nevü Hadnagy jó barátjával együtt, a' *Temple* nevü fogoly-toronyból ki-fabadítsa. Ily tzállal, éppen vélek által ellenben fogadott magának egy szobát, úgy hogy ennek ablakából jelek által a' gondolatait közölhetta a' fogjokkal. Végezetre, két barátjainak fegedelmé által az épület' udvarára is bé-rontott, hanem a' Strázsa élfzre vette, éslármát tsinált, a' melyre nézve *Philippeaux*, el-futni kéntelenített. A' 10-dik Fructidori revolutzió után, melyben t. i. *Carnot*, *Barthelémy*, 's-mások meg-buktanak, *Helvétziában* tartózkodván, itt azt hallotta, hogy *Sidney Smith* meg fogna ölettetni; a' melly hirre nézve ismét vilzszá utazott *Párisba*, hogy a' *Smith*' meg-izabadítását, két barátjainak fegedelmével ismét meg-probálja. Ily tzállal, két orizág utakonn el-dugva lévő lovakat fogadott, és egy utánna-tsinált Directoéiális parantsolatot kézfizített, a' mely a' *Temple*' Inspectorához lévén intéztette, az volt a' foglalatja, hogy *Sidney Smith*, és a' véle lévő *Wright*, ezen parantsolatot elő-mutató két Nemzeti-Gárdáknak adódjanak által, hogy vigyék őket a' *Conciergerie* nevü fogházba. *Philippeaux*, és a' barátja, Nemzeti-

Gárda ruhát vettenek magokra — a' Directoriális parantsolatot elő'mutatták, — a' két fogjok nékiek, a' ki már áldozatra rendeltetve voltak, minden akadály nélkül ki-adattattak, kiket *Philippeaux* és a' barátja egy Fiaker-kotsiba bé-té-ven, mintha a' *Conciergerie*-be vinnék, el-indították. A' kotsifók az utzánn le-tapodtatott egy afzfzont, hanem az özfzfe futott fokaság tsak a' történetre függesztvén szemit a' négy futókat a' kotsiból, minden reájok való figyelmezés nélkül, ki-fzállani, és tekervényes utzákra térni engedte. Kétfzer tévedtek-el, hanem tsak ugyan sokáig való tévelygés után a' lineához érték, a' hol egy kotsif várta őket, a' melyre fel-ültek, és az első stáztziójig mentek rajta. Már itt, tsak 3-man voltak a' futók, *Sidney Smith*, Hadnagy *Wright* és *Philippeaux*; kik is ezen első Stáztziónn makrantzos (erköltsös) lovakat kapván, midön látták volna, hogy sok ember gyűl bámolni kö-nyöttek özfzfe, tsak gyalog indultak onnét tovább a' Stáztziójig. Azon-túl egész *Rouenig* nem láttak femmi bajok: itt 8 napokig kéntelenítették a' kocsikálni. Ide érkezvén, mikor a' városba bé-astarták volna a' kapu' ajtajánn menni, az éjje-lik vigyázó már itt állott, és kérdetta, hogy: kik légyenek? *Sidney Smith* egy város béli afzfzont vezetvén a' karjánn, erre nézve mint városi ismerős, *Wright* Hadnaggyal együtt, minden akadály nélkül bé-botsáttattak az ajtónn. Hanem mikor *Philippeaux* bé akart volna utánnok menni, a' lírázsa-katona, nem tudni mi környülállásra nézve, valami gyaumba esett iránta, és a' passusát kezdette kérni. Erre a' történetre más személyek is gyűltek a' kapuhoz: *Sidney Smith* azonban a' katonához hirtelen vízfza fordulván, így szollott hozzá a' benne esmeretes hideg-vérrel, és jelen-valósággal: *Vous pouvez le laisser passer, c'est un bon citoyen, j'en repondrai* (az az: *Tsak botsáttá-bé Kend, ez jó hazafi, én feblni fogok érette.*) Ezen szókra mingyár bé-botsáttatott

Philippeaux. Az után úgy jutottak innét *Angliá*-ba átal. *Smith* úgy élt az után ezen meg-szabadítójával, mint atyafiával; örökké együtt voltak. *Philippeaux* Londonban *Perin* név alatt tette magát isméretefflé, a' hol mind magát igen szerették, mind pedig bátorságát erőssen betsülték. Végezetre, a' *Tigris* nevű hajóna ő is Konstantinapolyba evezett *Smith*el, a' ki Oberster-seget és egy Regimentet nyert néki a' Török Udvartól. *Acre* várában fok szolgálatot tett a' *Bonaparte* ostroma ellen: hanem testének gyenge alkotása, mely az ő *Orleans* várában szenvedett fogsága alatt még jobban meggyengült; tett, egy ilyen várnak ostromoltatását végig ki nem állhatta — hanem, minekutánna egy éjjel a' városra rohant ellenséget három versben visszaverete volna — végezetre, a' fok rothadni kezdett holt testek meg kezdettek a' levegőt veszteteni — és *Philippeaux* e' miatt hétről-hétre rosszabbúl kezdette érezni magát — míg végre életének 31-dik esztendőjében ki múlt a' világból. Talám sohol nintsen (azt teszi az *Anglus* tudósító a' maga levelének végére) egy jobb és derekabb tilzt, mint ez vólt.,,

Frantzia Ország.

Az *Ex-Directorok* ellen fel tétetett vádoló acták *Augustus* 3-ikán olvaslattak el harmadszor az 500-ak *Tanatsában*. A' *Jacobinusok* azt kívánják hogy a' *revolutio* törvénye szerént büntetődjenek meg; ellenben sokan találatnak olyanok a' két *Tanatsban*, a' kik méltatlanoknak lenni itilik őket a' kemény büntetésre, 's ekként kívánnyák őket mentegezni: „Igaz dolog ugyan az, hogy ők *szamarak*, és *Tyrannusok* vóltak; hogy esztelenségek által több kárt okoztak a' *Respublikának*, mint akármely gonosz hazaáruló is, de még akkór, a' midőn hivataljokról önként le mondottak vólna, meg igirtetett nékiek,

hogy semmi bántodások nem fogna lenni, Külömben is eléggé meg vagynak az által büntet-
tetve, hogy minden jó republikánus őket utálja,
's kerüli társaságokat. Hogyha ezek meg ölet-
tetnek, többen is találatnak oly gaz emberek,
a' kik azon büntetést meg érdemlik, és így fo-
ha vége nem lesz az öldöklésnek. Nem izánt-
szándékkal, hanem tudatlanságból ártottak a'
Respublikának, el hitetvén azt magokkal, hogy
valamint eddig mindenkör, úgy ennekutánna is
fog nékik a' Szerentse szolgálni s a. t.

Reveillere Lepaux Ex Directornak azt igirték a'
Jacobinusok, hogy ha ő ezen alkalmatossággal
Barras Directort elvádolja, és Library Directo-
riumból ki vetteti, semmi bántodása nem fog
lenni az ellene indittatandó processusban. Mely
kivánóságokra akként valaszolt, hogy ő nemcsak
magát, hanem minden előbbi tizti társait egyen-
lőképen fogja védelmezni; hogy ő mindeniket
oly ártatlannak esméri, mint szinte magát; hogy
ő nékie lehetlen volna *Barrast* vádolni, és ké-
szebb volna meg halni, mint hamis vád által ma-
gát meg undokítani.

Orosz Ország.

Mind a' *Petersburgi* Udvari Ujjságban, mind
pedig az óta minden más Ujjságokban, a' követ-
kező háboru-hirdetését olvassuk az *Orosz Csá-*
szárnak a' Spanyol Király ellen: — „

„Mi, Isten' kegyelméből *Első Pál*, minden
Oroszoknak Császárok és Egyedül uralkodójok,
&c. hírül adjuk minden hiv' jobbágyainknak:
Mi, és a' mi Frigyeffeink, meghatároztuk, hogy
a' most Frantzia Országban uralkodó törvéntelen
Országlás-formát fel-fordítsuk és ezen tizünk-
nak el-érése végett minden erőnket elő vettük
ellene. Az Isten meg-áldotta fegyvereinket, és
az egész mai napig, Szerentsevel és győzedelem
mel koronázta meg minden iparkodásainkat.

„Az Europai Hatalmasságoknak azon kitfny száma között, a' kik külső keppen hajlandóságot mutatnak ugyan, ezen Istentől el-vetteteit, molian haldokló Ország-lázékhez, hanem valosággal csak az ő boszszu-állásától félnek, *Spanyol* ország mutatta ki, erősebben, mint minyájon a' többek, a' maga *Frántzia* ország iránt való felelmet, vagy hajlandóságát, ha, nem va óságos segítés által is ugyan, de leg alább készületek által. Hason-talanul vettünk minden eszközöket elő, hogy a' tilzteség' és ditsősség' úját ezen Hatalmasságnak meg mutathassuk, és ötet ezen útnak a' vélünk való *EGYESÜLÉS / ALTRAKJENDŐRSÉG LIBITÉSÁJ* vehessük: ő meg-átalkodva meg maradt a' magá-nak veszedelmes eszközök és tévelygések mellett, melyhez képeft mi a' mi ezért való boszszanko-dásunkat véle meg-ismértetni kéntelenítettünk, az által, hogy az ő nállunk lévő *Onix* nevü Mi-nisterjét, a' mi Udvarunktól néki vizsza küldöt-tük. Minthogy pedig most ugy értjük, hogy a' mi *Madridban* volt Követünk, *Tanátsos Bützow* is, a' *Spanyol Király* Státuffaiból ki-lzabot: idő alatt el-távozni kéntelenítettett légyen: mi ezt valójában, mint a' mi Felségi méltóságunknak meg-bániatódását, ugy veszzük, 's-nékie ezennel ha-dat izenünk; melynek alkalmatosságával parantfol-juk, hogy minden *Spanyol* kereskedő hajók, a' melyek a' mi kikötő-helyeinkben találatnak, *Se-questrum* alá vétetteffenek, 's-confiscáltattaffanak, és minden tengerenn 's-lzározonn való Vezér-jeinkhez olyan rendelések küldetteffenek, hogy ök, a' *Spanyol Királynak* minden jobbágyaihoz el-lenséges módon viselteffenek. Költ *Péterhofban*, Jul 15 dikénn, a' *Christus* születésének 1799-dik, Országulásunknak pedig 3-ik elztendéjében. — „

„Pál.

Német Ország.

A' *Rénus* mentiben ujjantor fontosúlnak a'

környülállások. Oda-alatt *Coblenztől* fogva egész a' *Hollandiai* határokig miudemitt félbe szakasztatott a' vizenn való által-hajózás. Tsak a' bal partjáról, a' jobbra szabad az által menetel, de innét is tsak az *Acheni* Centralis Adminisztráció' passuffával. — *Hannauból* 17-dikben írták továbbá, hogy az *Orániai-Örökös* Princz a' *Wesfáliai* Prussus vidékre *Lingenbe* érkezett legyen Aug. 3-dikán, a' mely város 3 ora távolságra vagyon *Münstertől*; és tsak hamar sok *Hollandus* tisztek jelentenek-meg nálla, kik között vólt *Oberster Bentink* is: mint a' környülállások mutatják, ezen Princz fegyveres népet gyűjt, hogy az Oroszokkal és Anglusokkal özfize tsatolodva, minekutánna ezek egyizer a' szározra ki-szállottak, *Hollandiába* bé-nyomuljon.

Karlsruhe' várossában egy nevezetes *Confistoriális* rendelés jött-ki a' *Bádeni* tartományokra nézve, melyben a' többek között ezek a' szavak is élő fordulnak: — „Belső kedvetlenséggel vétetett észre, hogy a' *Bádeni* tartományokban, az ifju *Candidátusokban* töbnyire, erőssen ki tsirázni kezdett legyen az a' hajlandóság, hogy ök a' *Kereszténységet* meg bontván, azt egy tsupa termélfzeti *morálba* öltöztették (egy tsupa erköltsi tudományá változtatták.) A' dolgoknak tsak felületjokról való elmétlen oskoskodás foglalta-el ö közöttök fokakban a' meg-gyözödés' helyét. Ö *Markgrófi* Hertzegsége pedig, nem akarja, hogy a' maga tartományaiban lévő *Ékklesiák*, az ujj tudománynak akár mely szeleitől, és akár melyik ujj *Papnak* szabad akarátja szerént, ide-'s-tova ingadoztattassanak.,,

Vagy két nevezetes találmányok is hirdettek-ki ismét a' Német levelekben. — Egy emberek' barátja azt tétetette közönségesse, hogy ö fel találta legyen azt a' módot, a' mely szerént a' le-nyelt gombos-tő, leg könnyebben el-megyén az embertől. Azt mondja, hogy a' kit ez a'

fzerentsétlenlég ér, vegyen tsak hamar egy to-
jást, és azt igya-meg; egy óra múlva igyék-meg is-
mét egyet. Annál bizonyosabban hafzhál pedig
a' cúra, mennél hamarább élnek véle, a'-míg t. i.
a' tú a' gyomorba meg nem féztkeli magát. —
Jenában meg egy *Göttling* nevü Professor azt a'
módot gondolta-ki a' *Mangold*-repák' (a' *Tzé-
klák'* neimeiknek) Chémiai vizsgálás' alá való vé-
telek után, hogy miként lehessen a' *Runkelrúbe*
nevü neméből ezen repáknak, a' magános házi
gazdaskodásokban is, a' meg-törésre szükséges
machina nélkül, jól cristallizált liszt-nádmézet tsi-
nálni. Igéri a' nevezett Professor, hogy egy látá-
nyért, ha kinek tetszik, meg-küldi ezt a' módot,
's-mellette még egy is mustráját is küldi annak a'
nadméz-lisztnek, a' melyet ezen ujj és könnyü mód
szerént lehet készíteni.

Elegyes Levelek.

Párisból:

„A' *Mediterraneum* tengerről, az egyesült
Spanyol és *Frantzia* hajós seregnek üzésére ki-
vezett *Anglus* hajós sereget, az elsőnek *Brest*-
be való evezése után két nappal, *Quessant'* táj-
ján szemlélték a' *Frantzia* partokról. — A' *Bres-
ti* kikötő-helyben, szolgálatra kész állapotban
lévő egyesült hajós sereg most, 45 *Linea* hajok-
ból, 17 *Fregátokból*, és 12 *Corvettékből* áll —
betegje nints sok. *Brestben* most építenek még
egy 140 ágyus *Linea* hajót, melynek *Vengeur* a'
neve.

„Az *Aix'* öblében már jó ideje álló *Spanyol*
hajós-tsoport, nem tsatolta magát az egyesült
nagy hajós-sereghez, midőn ez ott el-vezett. *Ang-
lus* Admirál *Pole*, a' ki ezt a' *Spanyol* hajós-
tsoportot *Aix* mellett, eddig, bé zárva tartotta,
Angliába vizsgálza érkezett.

„Gen. *Moreau*, a' ki előbb a' *Rénusi* tábor'

vezérévé, az után pedig *Massena* helyébe *Helvétziába* rendeltetett vólt, a' Directoriumnak egy ujj Decretoma által ismét a' *Rénushoz* rendeltetett: *Massena* pedig a' Helvétziában lévő, ugy nevezett *Dunai* tábornál ismét meg-hagyatott.

„*Spanyol* Admirál *Massaredó* és *Frantzia* Admirál *Bruix*, *Párisba* vártnak, hogy az egyesült hajós-seregnek, a' mely még mind *Bresnél* vagon, további foglalatoságairól, tanácsot tartsanak. — Gen. *Brune*, *Hollandiából* *Párisba* vissz-
 sza érkezett, azért, azt mondják, hogy *Bernadotte* helyett ő fogna *Hadi* Minister lenni.

Londonból Aug. 13-ikán

„Az *Országlo* *Leek* úten, minekutanna a' *Telegraphus* nevü Fregát ma réggel, ujj hír-adásokkal meg-é-kezett volna, a' következendöket hirdettette-ki *officialiter*:

„*Lord Keith*, (a' *Mediterraneum* tengerről az *Océánusra* ki evezett *Anglus* hajós-sereg' vezére, *Jul. 31-dikén*, 31 *Linea* hajókkal a' *Sz. Vincént* fokánál evezett-el, és oly gondolattal volt, hogy az egyesült ellenséges hajós-sereg, tsak két napokkal volna előtte.

„A' titkos *expeditzió*nak első *Divisiója*, *Aug. 13-dikán* 1 orakór, az *Anglus* part mellől el-evezett.

Londonból Aug. 16-dikán: — „

„A' titkos *Expeditzió*nak első *Divisiója*, 13-dikban déli utáni 3 orakor már annyira el-távo-zott volt a' partoktól, hogy többé nem láttatott. *Este* ellenben már a' *Calaisi* *Frantzia* partok-ról szemléltetett, a' hól mint már *Doverhez* a' dologról hír érkezett, nagy ijedséget és zürzavart okozott; a' városból sok lakosok el-futot-tak, és *Páris* felé is *Kurir* szaladott-el. Azt gondolták, hogy ott akarnának ki szállani a' fegy-
 veres csoportok: hanem, 14-dikben már mezfélre

Észak felé evezett volt el onnét a' hajós sereg, és a' *Hollandiai* tengerekre közelített. Az ólta, egy kemény Napnyugoti szél támodván, félelmet gerjesztett ezen hajós seregünk iránt is, de legkisebb híre hints, hogy valami szerentsétlenséget okozott volna néki. Ez az első Divisió, a' mely 130 tránspört és hadi hajókból áll, egy ágyu-szóra indulván el az Anglus part mellől, szép nézésre szolgáltattott, az oda ki-gyülekezett néző, és az indulóknak szerentsét kiáltozó fokaságnak, alkalmatóságot. A' ki szálló sereget Gen. *Abercrombie*, a' hadi hajókat pedig Adm. *Mitchel* vezéreli ezen első Divisiónál. Hol szállanak ki, nem tudják: némelyek egyenesen *Hollandiába* gondolják, hogy eveznek; mások ellenben, hogy *Hollandián* feljül szállanak ki, és úgy nyomulnak azután bé *Hollandiának* földjeire.

A' második Divisió, mely a' *Förki* Hertzegnek személyes vezérlése alatt, valami 8 nap mulva, akkór fog el-evezni, mikór az elsőnek ki-szállásáról a' bizonyos hir-adás meg-érkezik, már nagy szorgalmatossággal gyülekezik a' *Margatei* partok felé. Ezt, *Brabántzia* ellen gondolják határoztatva lenni.

A' *Proclamazió*, a' mely a' ki-szállás után a' *Hollandusok*hoz intéztetik, már ki-jött *Frantzia* és *Hollandus* nyelvonn. Ki nyilatkoztatja benne Gen. *Abercrombie*, hogy ő és az ő vezérlése alatt lévő tábor, *Hollandiának* mint barátja, és nem mint ellenfége mennek oda, hogy t. i. az ő régi törvényeiket, julsaikat, rend-tartásaikat vilzsa-állítsák, őket a' *Frantziáktól* való el-nyomattatás aloll fel-szabadítsák, elenyészett kereskedéseiket helyre állítsák, fel-fordittatott Országglások' formáját, és a' *Frantziák' atheismussa* által meg-bántatott vallásokat, lábra állítsák, 's-végezetre a' *Nagy Britania* és *Hollandia* között való régi szerentsés szö.

vetséget, a' mely mind kettőjöknek igen hasznos, újra meg-kölsék. Ily tzéllal, az a' kívánsága ő Nagy Britanniai Felségének, és más Hatalmas-ságoknak, hogy tökéletes el-felejtkezés és *amnesia* áljon-fel minden meg-történteke nézve, minden boszszuállásnak ki-szorításával: ellenben mind azokkal, a' kik a' Gen. *Abercrombie*' seregének magokat ellene szegeznek, mint a' jó rend' ellenfégeivel, ellenséges módra fognak banni.

Magyar Ország.

Komáromból, 18-ik Aug. 1799.

„En egy Utazó, éreztem egy belső meg-induláshoz tekerzett Gyönyörűséget, a' most folyó holnapnak 18-dik napján, Tettes. Komárom Vármegyében, Szabad Királyi Komárom Városában, 's az én belső meg-indulásaim mintegy parantsoltak véllem; minthogy személyes szerentsém mostanában a' Kurirhoz nem lehet, hogy ötlet leg-alább azon Gyönyörűségből irásommal réizeltem. — El-jöttem Komáromba, 's el-mentem egy Templomba, az hol el végezvén Istenem eránt való Kötelességemet, értem egy kedves Barátomtól, hogy a' *Helvetica Confessio*n lévök, a' Császári és Királyi fegyvereknek hatalmas és szerentsés Gyözüdelmekért való *Te Deum laudamust*, ma fognak tartani: 's e' szerint el-mentem a' *Reformatusok*' Templomába, de késön: mert azon Ekklesiának egygyik Predikátora, (a' mint értésemre esett) T. T. *Farkas János* nevezetü T. Ur, épen akkor vette-fel, a' maga Tautásának fundamentomául, Szent Dávid XXI-dik Soltárját, és aztat, egészízen tölle el-olvasztatni hallottam, és így az első Könyörgést nem hallhattam. — Ezután az említett Predikátor Ur, a' néki adatott Izóllásbéli kedvesség szerint, az uralkodó Koronás Fejedelemtől kezdett belzélteni, olyan módon: hogy aztat, édes könyhullatások

nélkül, éppen halgatni nem lehetett. — Mondá a' többek között ezt: A' Királyok' fejére az Isten téfzi a' Koronát; aztat tehát, csak Isten veheti le az ő Fejéről: 's így ha ember erőszakot téfzen, vékezik az Ég-, és az emberi törvény - ellen. — El-végezván ezen minden ditséretet maga után húzó böltz Beszélgetését, meg-állapodott a' Papi Székben, 's akkor, (a' mint érttettem) Tifzt. Katona Mihály Professor Urnak Tanítványai, az említett Urnak minden ditséretet érdemlő rendelkezésből, Szent Dávid CL-dik Zsoltárjának első Versét a' Chorusbol olly szépen énekeltek-el, hogy erre kalletett fakadnom: *Köszikla volna szívem én, még is repedezne után már?* 's ezen, minden-meg-elevenítő gyönyörűséghez köttetett éneklés után, ismét el kezdette a' maga böltz beszélgetéseit a' fent nevezett Predikátor Ur folytatni, a' hol is emlegette a' Felsőges Királyi vitézi győzödelmeket, 's itt erről való, sziveket minden édes gyönyörűséggel bé-töltő szavait el-végezván, ismét Tifzt. *Katona Mihály* Urnak Tanítványai, el-énekeltek Szent Dávid 144 dik Zsoltárának első versét, olly szivre ható hangokkal, hogy senkinek is sirás nélkül halgatni nem lehetett. — Ezután ismét folytatta minden böltsefféghez 's erköltsi Tudományhoz köttetett Tanítását, az oda fent említett Tifzteletes Ur; 's anaak vége lévén, könyörgött a' kedves Magyar Hazaért, a' mi kedves felségeffen Uralkodó Királyunkért, és az egész Magyar Hazában lévő nagy és kitsiny Rendekért, 's ennek vége lévén, el-énekeltek az egész gyülekezet által, Szent Dávid 47-dik Zsoltárának 1-ső, 3-ik és 4-ik Versei. — Ezek után, a' minden Tifzteletre méltó Predikátor Ur, egy minden Izléshez, 's igaz Hazai Szeretethez illendő beszélgetést tartott, a' mellynek fő célja abban gyökereztetett, hogy minden fegyvert fogható ifjú, egy illy kegyelmes fejedelem alatt, mint a' miénk, a' ditsőséges Ka-

tonai hivatalra magát meghatározni ne késedelmeskedjen.

Ugy voltam olyan Szerentsés, hogy Felsőleges Királyom, és kedves Házam előtt, sok edelléghez rekesztett meleg buzgótságokat tapasztaltam; de még ezen moláni érzékenységemnek részese, soha is nem lehettem. Azért ezres Szerentsémnek tartanám, ha azon munkát, a' melyet ma halottam, nyomtatásban olvashatnám.

Pestől 26-dik Aug. „A' Pétzeli Parochiánn ismét olyan Predikátorné van, a' ki Német születés, de Magyarul is jól beszéli; és a' nevelésre mindazoktól a' kitalálásokra, melyek a' tőlük esmértek: Ahoz képest ismét folyamatba megyen azon Parochiánn a' Kis Afiszonyoknak a' jó Magyar guftus szerént való nevelések, de egy szerre hatnál többet nem szándékoznak fel vállalni.

„Pest Vármegyének felső részében, mind a' Búza, mind a' Széna termés csak közép szerű, sőt néhol annál is alább való, Bor pedig mindenütt igen keves lesz.

* * *

A' Magyar Kurirnak azon Erd. Olvasói, a' kik annak, e' folyó fél esztendőre való taksáját még eddig fel nem küldötték, kéretetnek általunk alázatosan, ne halasztsák továbbra tett igireteknek bé telyesítését. — Azok is, a' kik csak Sz. Mihály napig való taksáját fizették-le, hogyha tovább is kívánnák újság leveleinket olvasni, küldjék fel új esztendeig való bérét a' 2 forintot és 30 krajczárt.

P. D.